

MILJØ-
DIREKTORATET

INSPEKSJONSRAPPORT

CHEMRING NOBEL AS
Engeneveien 7 (JE)
3475 Sætre

Oslo, 12. november 2019

Deres ref.:
Erlend Skjold

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/234
Saksbehandler:
Alexander Kristiansen

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Chemring Nobel AS, High Energy Materials

Kontrollnummer: 2019.068.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Erlend Skjold

Fra Miljødirektoratet:
Alexander Kristiansen

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Bent Bolstad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Chemring Nobel AS, High Energy Materials den 4.-5. november 2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Miljødirektoratet avdekket 3 avvik og ga 2 anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomhetens forebyggende inspeksjons- og vedlikeholdsprogram har noen mangler
- Det er mangler ved virksomhetens internkontroll for oppfølging av anlegg som inneholder fluorholdige klimagasser og ozonedbrytende stoffer
- Virksomheten har ikke tappet av R-22 fra utrangert anlegg

Anmerkninger:

- Virksomhetens prosedyre for mottak og påfylling av salpetersyre har forbedringspunkt
- Virksomhetens periodiske inspeksjonsprogram for tankanlegg har forbedringspunkter

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

12. november 2019	Alexander Kristiansen	Einar Knutsen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Buskerud ved miljøvernavdelingen
- Hurum kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: CHEMRING NOBEL AS	
Organisasjonsnr.: 873137932	Eies av: 991191984
Bransjenr. (NACE-kode): 20.510 - Produksjon av eksplosiver	

Kontrollert enhet

Navn: Chemring Nobel AS, High Energy Materials	Anleggsnr.: 0628.0005.01
Kommune: Hurum	Fylke: Buskerud
Anleggsaktivitet: Kjemisk industri	
Tillatelse gitt: 13. juli 2011	Sist endret: 31. oktober 2017

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48 og storulykkeforskriften § 4. Tilsynet var ikke varslet på forhånd.

Inspeksjonstema

- Styringssystem
- Storulykke
- Prosess og renseutstyr
- Regulerte stoffer

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Chemring Nobel AS, High Energy Materials plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Chemring Nobel AS, High Energy Materials innen 31. desember 2019 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkning 1 er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Alexander Kristiansen.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 4. november 2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Chemring Nobel AS, High Energy Materials bli ilagt et gebyr på kr 49 200,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens forebyggende inspeksjons- og vedlikeholdsprogram har noen mangler

Avvik fra:

Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften), kap. 18. Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall, § 18-6 pkt. d

Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften), § 4 vedlegg III pkt. 3

Tillatelsens vilkår 2.4

Kommentarer:

I forurensningsforskriftens kap. 18, "Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall" (tankforskriften) er det satt krav om at tankanlegget med rørsystemer og annet tilhørende utstyr, til enhver tid skal ha en tilfredsstillende teknisk tilstand. Videre er det krav om å etablere et dokumentert forebyggende vedlikeholdsprogram for å forebygge forurensning og å utarbeide kriterier for hva som regnes som tilfredsstillende teknisk tilstand (akseptkriterier). I tillatelsen er det også et krav om å etablere et forebyggende vedlikeholdssystem, for utstyr som kan ha utslippsmessig betydning og at dette systemet skal være dokumentert som en del av virksomhetens øvrige internkontroll. I tillegg er det et krav om vedlikehold i storulykkeforskriften.

Virksomheten har etablert et forebyggende vedlikeholdssystem, bla. med periodiske inspeksjonsprogrammer. Under tilsynet ble inspeksjonsprogrammet gjennomgått med fokus på tankanlegg og rørsystemer, dvs. utstyr som kan ha betydning for storulykke og utslippsfare. Det ble bla. foretatt verifikasjon av noen utvalgte tanker og rørstrekk, mhp. status av gjennomføring av oppsatte/periodiske inspeksjoner og status mhp. oppfølging av eventuelle anbefalinger fra inspeksjonene.

Utstyr som ikke er underlagt forebyggende inspeksjonsprogram

Vi vil påpeke at *rørsystemer med tilhørende bruer/support/oppheng, losseslanger* til salpetersyretankene og *nivåalarmene* i tankene, ikke er underlagt et periodisk inspeksjonsprogram. Når det gjelder rørsystemene så er det etablert daglige sjekkrunder som utføres av driftspersonell. Men dette er visuelle inspeksjoner som over tid ikke kan erstatte mer tekniske tilstandskontroller hvor omfang, hyppighet og inspeksjonsmetode er valgt ut fra risikovurderinger av rørstrekkene (risiko mtp. skade, brann, eksplosjon, utslipp etc.). Det skal også, som for tankene, utarbeides *akseptkriterier* (jf. ovenfor) for å vurdere tilstanden på rørsystemene.

Avvik 2

Det er mangler ved virksomhetens internkontroll for oppfølging av anlegg som inneholder fluorholdige klimagasser og ozonedbrytende stoffer

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), §5 annet ledd pkt 1, 6 og 7

Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) kap 6, jf forordning (EF) nr 1005/2009 om ozonreducerende stoffer, artikkel 23

Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) kap 6a, jf forordning (EF) 517/2014 om fluorholdige klimagasser, artikkel 6 (1) og (2)

Kommentarer:

Internkontrollforskriften sier at virksomheter skal ha oversikt over lover og forskrifter og spesielt om det som er viktig for egen virksomhet. Internkontrollen skal også sørge for at virksomheten har nødvendige prosedyrer for å sikre at krav i regelverk overholdes og at dette er dokumentert (skriftlige prosedyrer)

Produktforskriften inneholder to kapitler som blant annet regulerer bruk av ozonnedbrytende stoffer (kapittel 6) og fluorholdige klimagasser (kapittel 6a).

Virksomheten har anlegg med R-22 (en ozonnedbrytende gass som omfattes av krav i Produktforskriften, kapittel 6.) og anlegg med R410A og R402A (fluorholdige klimagasser og omfattes av krav i Produktforskriften, kapittel 6a.)

Virksomheten har gjennomført årlige kontroller med anlegg som inneholder R410A og R402A, men kunne under tilsynet ikke forevise rapporter eller logg for disse anleggene. Virksomhetene har benyttet serfifiserte selskaper til å gjennomføre kontrollen.

Anleggene er ikke registrert i virksomhetens system for forebyggende vedlikehold (Sharepoint) og enkelte anlegg mangler tag-nummer.

Virksomheten har 5 anlegg som inneholder R-22. Det har ikke vært gjennomført regelmessig vedlikehold og lekkasjekontroll på disse anleggene på flere år. Ett av anleggene har ikke vært i bruk på ca 20 år. Virksomheten har også ett anlegg der gassen er ukjent.

Virksomheten hadde ikke en oversikt over anlegg som inneholder fluorholdige klimagasser eller ozonreduserende gasser, men startet å lage en oversikt i løpet av tilsynet. Oversikten viser så langt ikke hvor stor mengde (kg) gass anleggene inneholder eller utregnet GWP for anleggene.

Under tilsynet var det derfor ikke mulig å fastslå hvilke inspeksjonsintervaller som vil være krevet som vil være krevet.

Det er mangler ved virksomhetens system for kontroll med anlegg som inneholder fluorholdige klimagasser og ozonreduserende stoffer ved at:

- Det mangler en dokumentert internkontroll som sikrer at kravene til slike anlegg er kjent for virksomheten og at nødvendige prosedyrer for å overholde krav er etablert.
- Virksomheten mangler en oversikt over anleggene slik at de kan avgjøre hvilke krav som gjelder for det enkelte anlegg, f.eks med hensyn til intervaller for lekkasjekontroll. Oversikten må inneholde type gass, mengde og GWP.
- Virksomheten mangler logg for anleggene og system for å sikre at det finnes en logg. En logg skal gi informasjon om:
 - mengde og type gass i anlegget,
 - mengde som påfylles ved lekkasje/service,
 - mengde gass som avtappes ved vedlikehold eller kondemnering,
 - angivelse av om avtappet gass blir resirkulert (filtrert og brukt på nytt), regenerert (renset tilbake til "ny" tilstand) inkludert navn på utførende virksomhet,
 - identifikasjon av bedrift/personale som har utført de relevante aktiviteter,
 - datoer for og resultater av de jevnligte lekkasjekontrollene og
 - eventuelt annen relevant informasjon

Loggen kan oppbevares hos utførende servicefirma, men skal være tilgjengelig for tilsynsmyndigheten på forespørsel.

- Det er ikke utført lekkasjekontroller av anlegg som inneholder R-22

Virksomheten plikter å ha nødvendig oversikt over anleggene og ha et dokumentert system for oppfølging av anleggene i tråd med kravene til internkontrollforskriften slik at produktforskriftens kapittel 6 og 6a overholdes.

Avvik 3

Virksomheten har ikke tappet av R-22 fra utrangert anlegg

Avvik fra:

Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) kapittel 6, jf forordning (EF) nr 1005/2009 om ozonreduserende stoffer, artikkel 23 punkt 1

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), §11-8

Kommentarer:

Virksomheten har minst ett anlegg som inneholder R-22. Anlegget har ikke vært i bruk eller hatt ettersyn på mange år. Anlegget er å betrakte som avfall. Gassen R-22 er farlig avfall. Anleggseier plikter etter kapittel 6 i Produktforskriften, om ozonreducerende stoffer, å treffe alle praktiske tiltak for å unngå og forebygge lekkasjer.

Farlig avfall skal leveres til lovlig mottak, minst årlig.

Virksomheten plikter å sørge for at gassen blir avtappet og levert til lovlig mottak. Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at dette må utføres av sertifisert firma og personell.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens prosedyre for mottak og påfylling av salpetersyre har forbedringspunkt

Kommentarer:

Det er etablert prosedyrer for mottak/påfylling av konsentrert salpetersyre fra tankbil til virksomhetens to salpetersyretanker. Prosedyrene ble gjennomgått under inspeksjonen og de er omfattende og konkrete med relevante sjekkpunkter, bla. legger den opp til at det skal være en drifts-/skiftoperatør fra virksomheten til stede under losseoperasjonen.

Miljødirektoratet har kun en forbedringsmerknad til ett av sjekkpunktene i prosedyren. Det gjelder punktet der losseslangen er nevnt (det er Chemring Nobel som eier slangene og slangene er hengt opp ved sine respektive tanker). I dette sjekkpunktet er det ikke nevnt at det skal foretas en sjekk av om slangen er godkjent/sertifisert (ved feks. trykktesting eller på annen måte), før losseoperasjonen startes opp. Virksomheten kan vurdere å inkludere dette i prosedyren.

Anmerkning 2

Virksomhetens periodiske inspeksjonsprogram for tankanlegg har forbedringspunkter

Kommentarer:

Oppfølging av anbefalinger

Under tilsynet ble deler av virksomhetens frekvensstyrte inspeksjonsprogram gjennomgått (jf. forøvrig kommentaren under avvik 1). Det ble blant annet foretatt verifikasjon av utførte inspeksjoner (utføres av 3. part) av noen utvalgte tanker som kan ha storulykkerelevans, med tanke på hvordan konklusjoner og eventuelle anbefalinger gitt i rapportene fra inspeksjonene er fulgt opp av Chemring Nobel. Tank BT-004 (30 m³, 100 % salpetersyre) ble inspisert i 2018 og i rapporten fra inspeksjonen er det gitt noen kommentarer bla. om noe utvendig korrosjon og lekkasje og om noe innvendig korrosjon. Tanken er underlagt årlig inspeksjon som ifølge virksomheten må foretas under sommerstoppen. Virksomheten opplyser at det som gjelder den utvendige korrosjonen og lekkasjen er utbedret (mannhullet etc.). Vi vil imidlertid bemerke at virksomheten i oppfølgingsplanen for BT-004 ikke har gitt en begrunnet konklusjon på hva ovennevnte kommentarer betyr i praksis; bla. om

det er behov for utbedringer eller ikke før neste årskontroll. I oppfølgingsplanen er kun samme kommentar/ordlyd som er gitt i tankrapporten skrevet inn.

Med utgangspunkt i ovennevnte vil vi bemerke at virksomhetens rutiner for oppfølging av kommentarer/konklusjoner/anbefalinger fra tekniske inspeksjoner, utført av eksterne aktører, kan forbedres ved å avklare mer tydelig hva 3. parts kommentarer betyr med tank på utbedringer og når eventuelle utbedringer senest bør gjøres. Med andre ord, at oppfølgingspunkter/anbefalinger blir konkrete på når de skal være lukket (lukket; enten ved at tiltak blir iverksatt eller ved en dokumenter begrunnelse for at anbefalingen ikke tas til følge).

Rutiner for vurdering av utsettelse av frekvensstyrte inspeksjoner

Virksomheten har nylig (14. oktober i år) utarbeidet en prosedyre for vedlikeholdsstyring, bla. for å sikre at inspeksjoner av produksjonsanleggets utstyr og installasjoner (inkl. tankene) blir gjennomført i henhold til de tidsintervallene som er satt opp. I prosedyren er det et eget punkt om justering av tidsfrister og tidsintervaller (pkt. 5.2.1), videre er det gitt føringer for at vedlikehold som ikke blir ferdig innen fastsatt frist, skal avviksbehandles.

Vi vil bemerke at prosedyren kan bli mer konkret og tydelig på hvilke føringer og kriterier som skal vektlegges ved en eventuell godkjenning av en utsettelse, for utstyr som kan ha sikkerhetsmessig og/eller utslippsmessig betydning. Blant annet at det skal gis en sikkerhets- og miljøfaglig (med tank på utslippsfare) begrunnelse, i de tilfeller det besluttes at inspeksjoner og vedlikehold kan utsettes og at ny frist da skal settes. Jf. forøvrig punktet ovenfor, om tank BT-004 som var satt opp for inspeksjon i år men som er utsatt til 2020, uten at virksomhetens vurderinger og begrunnelser som støtter opp under denne avgjørelsen er dokumentert.

8. Andre forhold

Strategidokumentet

Virksomheten utarbeidet strategidokumentet i 2017, og holder nå på med revidering av dokumentet, blant annet for å være på linje med konsernets overordnede strategi.

Sikkerhetsrapporten

Virksomheten har oppdatert sikkerhetsrapporten i mai 2019 og oversendt denne til DSB som en del av søknad om oppbevaring.

Dominovedtak

Virksomheten har fått et oppdatert dominovedtak i 2019, sammen med Dynea AS og Orica Norway AS.

Nytt renseanlegg

Virksomheten har i løpet av 2019 installert et nytt renseanlegg for rensing av utslipp til vann. Ved inspeksjonstidspunktet var anlegget nettopp startet opp (kjørt i noen uker) og var fortsatt i en fase med oppbygging av bakteriekulturen. Så langt er renseeffekten som forventet, og god. Inntil bakteriekulturen er godt etablert kjøres noe vann i bypass (utenom renseanlegget), slik det var før renseanlegg ble installert. Renseanlegget er designet uten slamseparering.

Lokalisering

Virksomheten ligger i Hurum kommune. Hurum kommune, Røyken kommune og Asker kommuner slås sammen til Asker kommune 1.1.2020.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Strategidokumentet
- Sikkerhetsrapport, datert 28. mai 2019
- Rapporter fra tankkontroller utført av eksterne firma
- Oversikt over anlegg som inneholder fluorholdige klimagasser
- Prosedyre (SOP) for lossing av salpetersyre
- Prosedyre for forebyggende vedlikehold

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)